Strandzonering 2025

Noord-Hollandse Noordzeekust
13 februari 2018

‘Ruimte voor rust en reuring’

915191-1041884

Inleiding

De zonering inclusief legenda is de afgelopen maanden tot stand gekomen in co-creatie en samenwerking met alle partijen die bij de totstandkoming van het Noord-Hollandse Toekomstperspectief Kust zijn betrokken. Het betreft nog louter de zonering van het strand. Dat wil zeggen het stuk vanaf de vloedlijn tot aan de duinvoet. Het overige kustgebied, duinen en binnenduinrand, volgt. De provincie Noord-Holland stelt het Toekomstperspectief Kust en de Strandzonering bestuurlijk vast, de overige partijen committeren zich aan de stukken door het tekenen van het Convenant Noord-Hollandse Kust. De Strandzonering en legenda zijn afgeleid uit het Toekomstperspectief Kust, dat integraal naar het hele kustgebied kijkt.

De legenda van de zonering is opgesteld voor de hele provinciale Noordzeekust en wijkt daarmee soms af van de gemeentelijke bestaande strandzoneringen en zoneringen van andere partijen. De bestaande strandzoneringen verschillen per partner. Teneinde deze te uniformeren en over de gehele kust gelijk te trekken is er een legenda uitgekomen die, zoals ook in het Kustpact is bepaald, voor de hele Noord-Hollandse kust – in dit geval het strand - geldt.

De nadere invulling van de zonering vindt lokaal plaats door gemeenten in overleg met betrokken partijen, waaronder bewoners, ondernemers, natuur- en maatschappelijke organisaties. De vertaling van de zonering in ruimtelijk beleid zoals bestemmingsplan, omgevingsvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening vindt plaats op het niveau van ieder bevoegd gezag. De zonering loopt tot en met 2025, gelijk aan die van het Kustpact.

Onder recreatieve bebouwing verstaan wij alle gebouwen en bouwwerken met een recreatieve functie op het strand, zoals: paviljoens, strand- en badhuisjes, sportaccommodatie en dergelijk, met uitzondering van reddingsbrigades.

Strandgebruik, activiteiten en evenementen kunnen impact op natuur en landschap hebben. Er is voor gekozen om deze activiteiten niet in de zonering van het strand op te nemen, maar in het Toekomstperspectief Kust procesafspraken en afspraken over te maken. Daarnaast kent het strand op enkele plaatsen groene en rode sterren.

Leeswijzer

Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Strandzones en sterren;
- Uitwerking strandzones;
- Intensivering recreatief gebruik en natuur;
- Strandgebruik, activiteiten en evenementen.
- Strandzones en sterren

		Natuurstrand	Seizoenstrand	Recreatiestrand
Voorop staat		natuur strand en/of achterliggend natuurgebied; dynamiek	natuurbeleving in de winter en recreatie in de zomer	ruimte voor intensieve recreatie
Mens		te gast	beleven	actief en passief genieten
Recreatieve bebouwing				
Algemeen streefbeeld*		geen	concentreren	dienstverlenend
Jaarrond paviljoens mogelijk?		nee	nee	ja
Seizoenspaviljoens mogelijk?		nee	ja	ja
Jaarrond slapen mogelijk?		nee	nee	nee
Seizoenshuisjes mogelijk?		nee	beperkt (alleen zomer)	ja (alleen zomer)
Badhuisjes mogelijk?		nee	ja (alleen zomer)	ja (alleen zomer)
Uitbreiding bebouwing mogelijk?		nee	nee	alleen igv "ster"
* bestaande rechten tav recreatieve bebouwing worden gerespecteerd, conform het Kustpact, maar waar/wanneer mogelijk wordt gestreefd naar het algemeen streefbeeld				

In de strandzonering onderscheiden we drie strandtypen waarmee we duidelijk maken wat de mogelijkheden zijn voor recreatieve bebouwing. Het gaat om: Recreatiestrand, Natuurstrand en Seizoenstrand. Uitsluitend daar waar een ‘rode ster’ voorkomt, mag er vanuit intensieve recreatie ook recreatieve bebouwing bij komen. Of een intensivering ook daadwerkelijk plaats gaat vinden wordt lokaal bepaald door gemeenten in samenspraak met bewoners, ondernemers, waterbeheerders en natuur- en milieuorganisaties. Een intensivering vindt plaats binnen de kaders van waterveiligheid, drinkwaterwinning en natuur en versterkt de kwaliteit van de kust. Ook zal een concreet initiatief te allen tijde getoetst worden aan en moeten passen binnen wet- en regelgeving. Elders waar die sterren niet zijn gedefinieerd komt er geen nieuwe recreatieve bebouwing bij, tenzij er over een concreet bouwinitiatief reeds openbare besluitvorming heeft plaatsgevonden of een vergunning is afgegeven. Op het strand is altijd wel ruimte voor bestaande recreatieve bedrijven voor innovaties, kwaliteitsverbetering e.d. wanneer deze noodzakelijk zijn voor duurzame bedrijfsvoering en om te kunnen blijven meebewegen met de wensen en trends vanuit de markt. Gebieden met een ‘groene ster’ geven ruimte voor extra natuurontwikkeling, zoals dynamisch duinbeheer en ruimte voor kustbroeders. Door delen of eventueel alle natuurstranden aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) toe te voegen ontstaat er mogelijk een meer duurzame basis voor natuurlijker beheer van deze stranden. We gaan onderzoeken wat de mogelijkheden hiertoe zijn.

Daarnaast geldt een aantal algemene (ontwikkel) principes op het strand:

- Er is geen domeinvorming, er zijn geen privéstranden.
- Geen jaarrond overnachtingen* op het strand in het kader van waterveiligheid, ongewenste precedentwerking, bedreiging voor bestaande logies in achterland. Strand(slaap)huisjes zijn altijd seizoensgebonden, geen logies in jaarrond paviljoens.
- De schaal, omvang en uitstraling van de strandbebouwing is passend bij de locatie en omgeving.

*met uitzondering van recreatieve bebouwing mogelijk gemaakt in bestemmingsplan Petten dat anno 2017 nog thans onder de Raad van State ligt.

Uitwerking strandzones

Natuurstrand (donkergroen)

- De meest kwetsbare, verstoringsgevoelige stranden, op basis van de actuele of potentiële natuurwaarden en/of de achterliggende natuurgebieden.
- Maximale ruimte voor natuur en natuurlijke processen met ruimte voor een dynamisch kustbeheer met op sommige plekken geen zandsuppleties, binnen de kaders van de waterveiligheid.
- Mens is te gast in de natuur, het strand is toegankelijk voor de mens.
- Doel is geen recreatieve bebouwing. Daarom in geen geval extra recreatieve bebouwing toevoegen en zo mogelijk – en alleen indien alle partijen hiermee instemmen– bestaande bebouwing verplaatsen of verwijderen.

- Via de samenwerkingsagenda van het Toekomstperspectief Kust onderzoeken wat de mogelijkheden, voordelen en beperkingen zijn om natuurstranden toe te voegen aan het NNN.
- Ruimte voor extra intensivering van natuur wordt in de kaart met een groene ster aangeduid.

Seizoenstrand (lichtgroen)

- De minder kwetsbare/verstoringsgevoelige stranden, dan het natuurstrand, maar met (grote) landschappelijke waarde.
- Ruimte voor de mens voor de beleving van natuur, vrijheid en de elementen.
- Mens is te gast in de natuur, het strand is toegankelijk voor de mens.
- Doel is alleen bestaande seizoenbebouwing. Daarom in geen geval nieuwe recreatieve bebouwing toevoegen.
- Kwaliteit en ruimte voor verduurzamen, concentreren en differentiëren.
- Streefdoel is om de seizoenbebouwing, zoals (slaap)strandhuisjes en strandpaviljoens met horeca, in goed overleg en indien alle partijen hiermee instemmen, te clusteren; grote open stukken strand blijven open.

Recreatiestrand (rood)

- De stranden die het meest geschikt zijn voor intensievere vormen van recreatie, meestal als gevolg van de nabijheid van de kustplaatsen en/of een goed bereikbare ontsluiting naar het achterland.
- Volop ruimte voor de mens, met jaarrondpaviljoens, sportpaviljoens, strand- en badhuisjes, et cetera.
- Kwaliteit en ruimte voor verduurzamen, concentreren en differentiëren.
- Op recreatiestranden is seizoenbebouwing en jaarrond exploitatie toegestaan. Binnen de zonering ‘recreatiestrand (rood)’ is het aan de gemeente om de exacte locaties voor jaarrondexploitatie aan te wijzen. Hieronder valt ook het omzetten van bestaande seizoensgebonden strandpaviljoens naar jaarrondpaviljoens.
- Ruimte voor extra intensivering en nieuwe recreatiebebouwing, bovenop zogenoemde pijplijnprojecten, wordt in de kaart met een rode ster aangeduid. Op alle overige recreatiestranden is geen nieuwe recreatieve bebouwing toegestaan.

De tabel op de vorige pagina geeft in een overzicht weer welke stranden zijn onderscheiden met welke bijbehorende kenmerken.

Intensivering van recreatieve bebouwing en natuur

- In de zonering zijn enkele sterren geplaatst die duiden op een intensiveringsmogelijkheid of -wens. Een intensivering vindt altijd plaats binnen de kaders van waterveiligheid, drinkwater en natuur en versterkt de waarden en kwaliteit van de kust. Intensivering mag niet onevenwichtig afbreuk doen aan het woongenot en leefbaarheid van de bewoners van de kustplaatsen.
- Buiten deze sterren is in alle andere zones nieuwe recreatieve bebouwing op het strand niet toegestaan, om diverse redenen waaronder:
- Kwaliteitsslag bestaande bebouwing eerst;
- Geen ongewilde concurrentie met de dorpskernen;
- Gemeente, bewoners, ondernemers en/of natuurorganisaties willen het niet;
- Strand is te smal;
- Bereikbaarheid is te beperkt;
- Past niet in de omschrijving van de deelgebieden van het wenkend perspectief.

Er zijn drie uitzonderingen op deze regel :

- Nieuwe recreatieve bebouwing op het strand is toegestaan wanneer het volgens het vastgestelde bestemmingsplan reeds mogelijk is (zie Toekomstperspectief Kust hoofdstuk 4: Omgang met plannen en projecten).
- Nieuwe recreatieve bebouwing op het strand mag procedureel doorgang vinden wanneer hierover besluitvorming plaats heeft gehad vóór het Kustpact (zie: Toekomstperspectief Kust hoofdstuk 4: Omgang met plannen en projecten).
- Voor bestaande recreatieve bebouwing blijft vervangende nieuwbouw en een eventuele uitbreiding, nodig voor kwaliteitsbehoud en een duurzame bedrijfsvoering in de toekomst, mogelijk om in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen, uitgaande van de vóór de inwerkingtreding van het Kustpact bestaande rechten en met inachtneming van het artikel 3, tweede lid van het Kustpact.

Het is aan overheden om in samenspraak met bewoners, ondernemers, natuur- en maatschappelijke organisaties, lokaal te bepalen en te beoordelen: of en zo ja op welke wijze een intensivering ook daadwerkelijk plaats gaat vinden; of en zo ja op welke wijze er bij bestaande bedrijven in het kader van innovatie en duurzame bedrijfsvoering daadwerkelijk een kwaliteitsslag plaats gaat vinden.

Groene sterren

De gebieden met een groene ster geven kansen en ruimte voor extra natuurontwikkeling, zoals voor dynamische kustbeheer of ruimte voor kustbroeders, bijvoorbeeld met geleiding van doorgaande recreanten langs de duinvoet in het broedseizoen). De groene sterren zijn geplaatst in de donkergroene zone (Natuurstrand). Hier is maximale ongereptheid het streven, met als doel te voorkomen dat deze zones drukker worden als gevolg van toenemende toeristische druk op de kust.
Een groene ster betekent niet dat bestaande activiteiten vanaf nu niet meer mogen. Ten aanzien van toegankelijkheid betekent een groene ster ook niet dat men vanaf nu niet meer over deze stranden mag lopen. Er is immers geen sprake van domeinvorming, het strand is van iedereen. Wel kan er mogelijk, bijvoorbeeld tijdens het broedseizoen, sprake zijn van een tijdelijke omlegging van routering.
We gaan onderzoeken of het Natuurstrand ter plaatse in het NNN opgenomen kan worden.

Ontwikkelvisie voor Groene Sterlocaties

Uitgangspunt is dat Groene Sterlocaties zich alleen ontwikkelen kunnen binnen de randvoorwaarde van de kustveiligheid en het beheer van de Noordzee, inclusief het strand. Groene Ster locaties kenmerken zich door stranden met een relatief afgelegen ligging. Zij bieden een ideale uitgangspositie om natuurlijke kustvormende of -afbrekende processen meer ruimte te geven in de ondiepe kustzone, op de waterlijn, het strand, de zeereep en het achterliggend duin. Door op deze plekken natuurlijke

kustvormende processen hun gang te laten gaan, ontstaat op de ene plek aangroei en de andere plek tot erosie van de kust. Dat leidt tot een komen en gaan van pioniersoorten en nieuwe levensgemeenschappen. Soorten in de top van de voedselpiramide profiteren van dat voedselaanbod: strandbroeders (o.a. bontbekplevier, strandplevier & scholekster), rustende trekvogels (diverse strandlopers, sterns & slechtvalk), overwinterende vogels (meeuwen, strandleeuwerik, sneeuwgors & velduil) en jaarrond pleisterende zeehonden.
Behalve ruimte geven aan kustvormende processen zal het beheer op Groene Sterlocaties gericht zijn op het creëren van zoveel mogelijk rust op de meest kansrijke plekken, zoals bij Noordvoort tussen Noordwijk en Zandvoort gezamenlijk vorm wordt gegeven door passerende recreanten te verleiden om langs en deels door de zeereep te wandelen. Een groene ster betekent niet dat bestaande activiteiten vanaf nu niet meer mogen.

Rode sterren

Een rode ster gaat sec over het strand en niet over duinen en binnenduinrand. In de gebieden met een rode ster is intensivering en nieuwe strandbebouwing toegestaan. Op een beperkt aantal stranden met een rode ster langs de Noordzeekust betekent dit dat nieuwe recreatieve ontwikkelingen in procedure gebracht kunnen worden binnen de op dat moment vigerende kaders, wet- en regelgeving.
De huidige en mogelijk toekomstige ligging van kabels en leidingen conflicteren vooralsnog niet met de locatie van de rode sterren. Bij Petten, IJmuiden en Zandvoort zijn rode sterren geplaatst. Deze zijn aangeduid om redenen van:

Petten
Petten heeft met de recente kustversterking een groot nieuw strand en duingebied er bij gekregen en daarmee een kans om als badplaats te (her)ontwikkelen. De beschikbaarheid van het strand is mede bepalend bij het afgeven van watervergunningen voor medegebruik. De natuurwaarden van het nieuwe strand zijn beperkt. Gemeente, provincie, bewoners, ondernemers en natuurorganisaties willen allemaal het dorp en omgeving een kwaliteitsimpuls geven. Petten heeft strandbebouwing nodig om door middel van recreatie en toerisme het dorp economisch te versterken en de leefbaarheid te vergroten. Soort, hoeveelheid en omvang van die recreatieve bebouwing is gericht op maximale toegevoegde waarde voor het dorp en zal niet meer worden qua volume en impact dan hetgeen nu in het bestemmingsplan voorgesteld wordt. In dit bestemmingsplan welke nu voorligt aan de Raad van State zijn jaarrond beachhouses opgenomen. Bij goedkeuring van het bestemmingsplan kunnen deze worden gerealiseerd en wordt het strand als recreatiestrand gezoneerd. Bij afkeuring van het bestemmingsplan zal dit strand tot seizoenstrand worden gezoneerd. Het gaat om een goede relatie en balans tussen wat op het strand in het dorp gebeurt en ontwikkelingen moeten aansluiten bij het karakter en het DNA van Petten.

IJmuiden
De gemeente Velsen heeft ambitieuze plannen in haar Kustvisie voor het gebied IJmuiden aan Zee. Deze gebiedsontwikkeling aan de kust zal een impuls geven aan de huidige Marina. De ontwikkeling moet het begin zijn van een kwaliteitsimpuls en intensivering van het gehele gebied rondom de jachthaven waarmee ook een bijdrage kan worden geleverd aan de opvang van de toenemende druk vanuit de MRA. Dit is dé maritieme entree van de Noordvleugel, de kop aan het Noordzeekanaal waar zich in de tijd een eigen landschapstaal heeft ontwikkeld van staal, vis en (wind)energie. Doorontwikkeling en verbetering van deze kop als levendig gebied te midden van het onalledaagse decor van Tata, de pieren en sluizen, windmolens en het brede strand wordt hier als kans gezien en als voorwaarde voor een vitaal en aantrekkelijk 'IJmuiden Rauw aan Zee'. Intensivering kan hier want het strand is van nature breed, er staan al meerdere rijen strandhuisjes in het seizoen en verschillende paviljoens het gehele jaarrond. Bij intensivering op dit recreatiestrand bij IJmuiderslag moet rekening worden gehouden met omliggende natuurwaarden, in het bijzonder waar bij extreem hoog water de zee vrije doorgang moet houden tot het achterliggend natuurgebied.

Zandvoort
Zandvoort bedient als grote badplaats in de MRA en vanuit 'Amsterdam Beach' jaarlijks miljoenen bezoekers en toeristen. Het centrum en de centrale boulevard vormen de basis van het dorp, waar voorzieningen permanent zijn (behalve op het strand) en in schaal en geluid aansluiten bij het dorp en bewoners. Het strand aan de zuidkant van het dorp wordt door rust en natuur gekenmerkt en de toeristische voorzieningen die hier gevestigd zijn, vinden een meerwaarde in de natuurlijke ligging en verstoren deze natuurwaarden niet. Zowel in het zuiden als voor het centrum is op de stranden geen nieuwe recreatieve bebouwing meer mogelijk en wenselijk. Aan de noordzijde van het dorp is dit anders. Daar zou, op de plaats waar nu strandhuisjes staan, extra ruimte gevonden kunnen worden om meer mensen uit de MRA te bedienen, onder andere door plaats te maken voor paviljoens en flexibele voorzieningen. De intensivering in dit gebied - vanaf strandpaviljoen Thalassa (nr.18) tot en met strandpaviljoen Rapa Nui (nr.40) - gaat hier veel meer om een 'verkleuring' of transformatie van de bestaande strandbebouwing dan om het toevoegen van extra bebouwing. De locatie ligt uit de buurt van woningen aan de ruime Boulevard Barnaart en in de nabijheid van het recreatiepark en het circuit, waar nu ook evenementen en vermaak mogelijk zijn.

Strandgebruik

Gemeenten zijn verantwoordelijk om activiteiten en evenementen te toetsen, te beoordelen en te zoneren. Zij geven als bevoegd gezag ontheffingen en vergunningen af voor activiteiten en evenementen. Partijen spreken af om, aanvullend op de strandzonering en aanvullend op het huidige toetsingskader van gemeenten, voor activiteiten en evenementen op het strand procesafspraken te maken over hoe er in de praktijk wordt omgegaan met strandgebruik.

Gedragscode

Gemeenten, provincie, ondernemers en natuurorganisaties gaan hiertoe met elkaar in overleg om met elkaar te komen tot gedragsregels of gedragscode, waar de gemeente op voorhand aan kan toetsen en de ontheffingsverleners en handhavers naar kunnen handelen. Het dagelijks beheer en onderhoud aan de kust door de waterbe-

heerders valt niet onder de gedragscode. Een dergelijke gedragscode is een uitbreiding op het huidige toetsingskader wat gemeenten hanteren. De uitbreiding zit in het meenemen van landschappelijke en andere natuurwaarden dan alleen de huidige Natura2000-waarden en de mogelijk verstorende effecten van een activiteit of evenement op deze waarden van strand en omliggende natuur. Als aanvragen niet aan de gedragscode voldoen, dan kan de gemeente de aanvraag zelf afwijzen en hoeft de initiatiefnemer niet eerst doorverwezen te worden naar een ander loket. Gemeenten kunnen zo aanvragen beoordelen op basis van de gedragscode en uitgangspunten zelf beoordelen of iets wel/niet kan.
De gedragscode is daarnaast het principe dat partijen een procesafspraak maken om elkaar goed te betrekken bij de aanvragen van activiteiten om te toetsen waar en wanneer een aanvraag wel of - niet passend is en een verstorend effect veroorzaakt. Het proces heeft niet tot doel om bestaande - soms al vele jaren lang georganiseerde - activiteiten en evenementen op het strand onmogelijk te maken. Er zal ruimte moeten blijven voor activiteiten als vliegeren en kitesurfen. Gemeenten zijn (nu al) goed in staat om partijen in het proces te betrekken en/of bij nieuwe aanvragen van initiatiefnemers te beoordelen en toetsen of een activiteit of evenement passend is bij de betreffende strandzone of niet.

Uitgangspunten

Een uitgangspunt voor activiteiten betreft het principe dat activiteiten en evenementen geen ecologisch bezien duurzaam verstorende effecten mogen hebben op kwetsbare natuur. Daarnaast gaat het ook om het vermijden van de verstoring van de rust en ruimte voor de landschappelijke beleving. Niet elke activiteit heeft overal en altijd een verstorend effect. Of er sprake is van ongewenste verstoring is (sterk) afhankelijk van: de betreffende locatie; de tijd van het jaar waarin de activiteit plaats vindt; de omvang van de activiteit: evenement, bij meer dan 150 deelnemers/bezoekers/ toeschouwers) of kleinschalig; de omvang van de activiteit in tijd(sduur); de omvang van de activiteit ruimtelijk: geconcentreerd of verspreid, de met zich meebrengende verkeersbewegingen door omringende natuur naar het strand.